

Jaarverslag 2021

van de rekenkamercommissie

Alphen aan den Rijn

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2021 van de Rekenkamercommissie van Alphen aan den Rijn. In dit document geven wij een overzicht van onze onderzoeksactiviteiten en uitgaven in het afgelopen jaar. Straks zal ik wat zeggen over de hoogtepunten uit het afgelopen jaar, maar ik wil dit voorwoord ook aangrijpen voor enkele reflecties van mijn kant.

Samenstelling

In het afgelopen jaar is de samenstelling van de Rekenkamercommissie gewijzigd. Lid en oud-voorzitter Guusje Schreven nam afscheid van de Rekenkamercommissie. Op deze plek wil ik haar nogmaals danken voor haar inzet en toewijding. In haar plaats mochten wij Miriam van der Laan verwelkomen als nieuw lid. Daar zijn wij als Rekenkamercommissie blij mee. In het komende jaar zal de reguliere termijn van Eelco Huijsing aflopen. De werving voor een nieuw lid is begonnen en zal afgerond worden na de installatie van de nieuwe raad.

Tweede coronajaar

Het was wederom bijzonder jaar. Het was het tweede opeenvolgende jaar waarin de Covid-19-crisis bepalend was voor wat we als samenleving mochten en konden. Gelijktijdig hebben we gemerkt dat wij ons als samenleving, als overheid aan hebben aangepast. Als Rekenkamercommissie vonden wij het al normaal dat wij uitsluitend digitaal vergaderden. Maar ideaal was het niet. Er gaat in dat digitale vergaderen iets verloren. Ook de onderzoekers moesten goeddeels hun onderzoekswerkzaamheden vanaf afstand doen. In mijn ogen borgden wij als Rekenkamercommissie wel onze kwaliteitseisen voor de uitgevoerde onderzoeken. Ik vind het belangrijk om dat te benadrukken.

Relatie met de gemeenteraad

Een belangrijk aandachtspunt van de Rekenkamercommissie is de relatie met de gemeenteraad. Wij beschouwen een goede relatie als een essentiële pijler om effectief te zijn met onze onderzoeken. Normaliter willen wij in ieder geval jaarlijks een ronde langs de fracties maken. Dat is in 2021 niet gelukt en dat vinden wij jammer. Vanuit de Rekenkamercommissie bestond de hoop dat in het najaar van 2021 mogelijkheden zouden komen om weer fysiek te vergaderen. Deze hoop bleek ijdel door de olopende besmettingscijfers destijds. In 2022 willen wij, na de installatie van de nieuwe raad, snel de draad weer oppakken.

Betrokkenheid, Onafhankelijkheid en Deskundigheid

In de werkwijze en onderzoeken van de Rekenkamercommissie staan drie waarden centraal: Betrokkenheid, Onafhankelijkheid en Deskundigheid.

Betrokkenheid houdt voor ons in dat de Rekenkamercommissie oor en oog heeft voor de Alphense gemeenteraad en samenleving; dat de onderzoeken relevant zijn en ertoe doen.

Onafhankelijkheid betekent voor ons dat de Rekenkamercommissie zelfstandig haar onderwerpen kiest en zich niet laat beïnvloeden van buitenaf over de onderzoeksresultaten, de conclusies en de aanbevelingen die daaruit voortvloeien.

En deskundigheid is voor ons het keurmerk, waaruit de gemeenteraad en inwoners mogen afleiden dat rapporten van de rekenkamercommissie gebaseerd zijn op gedegen onderzoek en feiten, en dat de aanbevelingen opgesteld worden vanuit de bestaande expertise van de leden van de Rekenkamercommissie.

Onderzoeken

In dit verslag blikken wij terug op onderzoeken die in 2021 zijn afgerond en opgestart. Dat zijn de volgende geweest:

- Armoedebeleid en schuldhulpverlening (gestart in 2021, afgerond in 2022)
- Brandveiligheid Castellum (gestart in 2021, afgerond in 2022)
- Alphense democratie in crisistijd (gestart in 2021, afgerond in 2022)
- Doe Mee onderzoek naar het beleid en de praktijk van de behandeling van verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob)
- DoeMee onderzoek meldingen openbare ruimte

De belangrijkste inzichten en aanbevelingen uit deze onderzoeken hebben wij hieronder nog eens kort en bondig samengevat, zodat u deze nog een keer na kunt lezen.

Ten slotte wil ik hier de raad, het college van B&W en de ambtelijke organisatie danken voor de positieve wijze waarop zij afgelopen jaar meewerkten aan onze onderzoeken. Graag kijk ik uit naar het vervolg van deze samenwerking.

Rekenkamercommissie Alphen aan den Rijn
Boudewijn Steur, voorzitter

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Wat doet de rekenkamercommissie?	5
3	Hoe kiezen we onderwerpen voor onderzoek?	6
4	Samenstelling rekenkamercommissie	7
5	Communicatie 2021	8
6	Onderzoeken 2021	9
7	Financiële verantwoording 2021	13
8	Onderzoeken voor 2022	14
9	Budget 2022	15

1 Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag 2021 van de rekenkamercommissie van de gemeente Alphen aan den Rijn. Hierin blikken wij terug op wederom een bijzonder jaar.

2 Wat doet de rekenkamercommissie?

De rekenkamercommissie is een deskundige, betrokken en onafhankelijke adviseur van de gemeenteraad. De deskundigheid komt tot uitdrukking in de evidence based-rapporten, die toegesneden zijn op de Alphense praktijk. Aan de betrokkenheid geeft de rekenkamercommissie invulling door nauwe contacten te houden met de gemeenteraad, het College en de ambtelijke organisatie, waarmee de rekenkamercommissie op de hoogte is van de politieke en bestuurlijke actualiteit binnen de gemeente. Ten slotte wordt de onafhankelijkheid van de rekenkamercommissie ingevuld door eigenstandig de afweging te maken welke onderzoeken zij doet en welke aanbevelingen worden uitgebracht.

In de duale verhoudingen is het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor de uitvoering van beleid. De rekenkamercommissie versterkt met haar onderzoek de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad. Als kaderstellend en controlerend orgaan is het voor de raad van belang vast te kunnen stellen of de uitvoering van het beleid heeft geleid tot de beoogde doelstellingen en of de uitvoering noopt tot bijstelling van gestelde kaders.

Zorgvuldigheid, objectiviteit - dat wil zeggen onpartijdig en niet vooringenomen - en een transparante oordeelsvorming staan voorop. De rekenkamercommissie wil met haar rapporten meerwaarde bieden. Rekenkameronderzoek moet bruikbaar zijn, moet gebruikt worden én moet effect hebben. De gemeenteraad is de belangrijkste afnemer van rekenkameronderzoeken.

3 Hoe kiezen we onderwerpen voor onderzoek?

De rekenkamercommissie is onafhankelijk. De gemeenteraad, het college en de inwoners kunnen onderzoeksonderwerpen aandragen. Wij vinden het belangrijk om met de raad mogelijke onderzoeksonderwerpen te bespreken. Vervolgens bepalen we zelfstandig wat we onderzoeken en hoe we dat doen.

Voor de selectie van onderwerpen hanteren wij de volgende criteria:

<i>Onderwerp</i>	<i>Criterium</i>
Toegevoegde waarde	De rekenkamercommissie wil leer- en verbeterprocessen stimuleren en aanbevelingen doen waardoor de gemeente Alphen aan den Rijn in het belang van de inwoners effectiever en efficiënter kan werken. Het onderzoek levert daartoe toegankelijke, bruikbare en actuele informatie op waarover in deze vorm niet wordt beschikt en waarmee de raad en het college het functioneren van de gemeente kunnen verbeteren.
Maatschappelijk belang	Het betreft een onderwerp dat het actuele of toekomstige functioneren van de samenleving als geheel sterk raakt (voorbeelden: veiligheid, goede en betaalbare huisvesting) of belangen van omvangrijke of bepaalde doelgroepen (bijv. sociaal zwakkeren).
Financieel belang	Het betreft een onderwerp of een beleidsterrein waar de gemeente geld aan uitgeeft en financiële risico's kan lopen.
Mate van risico voor doeltreffendheid en/of doelmatigheid	De mate waarin rond het onderwerp twijfels bestaan over de resultaten die met het gevoerde beleid worden bereikt en/of de mate waarin rond het onderwerp twijfels bestaan of de middelen op een goede wijze worden ingezet in relatie tot de gewenste resultaten.
Variatie	De rekenkamercommissie streeft naar variatie in onderzochte onderwerpen (spreiding over beleidsterreinen) en onderzoeksvormen.

In verband met het criterium 'toegevoegde waarde' proberen wij de onderzoeken zó in de tijd te programmeren dat deze goed aansluiten bij de discussies en/of besluitvorming in de raad. Verder streven wij naar een spreiding van de onderzoeken over het jaar zodat aan alle onderwerpen evenwichtige aandacht geschonken kan worden.

Het streven is om vóór 1 december voorafgaand aan het onderzoekjaar met de auditcommissie en het college te overleggen over hun voorgenomen onderzoeken.

4 Samenstelling rekenkamercommissie

In het jaar 2021 heeft een wijziging plaatsgevonden in de samenstelling van de rekenkamercommissie. De rekenkamercommissie bestond tot 1 juni 2021 uit de volgende vijf leden:

- **Dhr. drs. Boudewijn Steur**
(benoemd tot voorzitter voor de periode 13 december 2018 tot 13 december 2022);
- **De heer drs. F.C.A. van der Knaap MPM**
(benoemd tot lid voor de periode 26 september 2019 tot 26 september 2023);
- **De heer mr. drs. E. (Eelco) Huijsing**
(op 26-3-2015 benoemd tot lid voor 3 jaar). Op 1 april 2018 herbenoemd tot 1 april 2022;
- **Mevrouw drs. G. (Guusje) Schreven**
voorzitter (op 26-3-2015 benoemd voor 5 jaar). Op 26 maart 2020 herbenoemd voor 4 jaar tot 1 april 2024;
- **Mw. Saskia Hage**
(benoemd tot lid voor de periode 13 december 2018 tot 13 december 2022).

Mevrouw Schreven heeft vanwege haar verhuizing ontslag genomen. Na een sollicitatieprocedure is de samenstelling van de rekenkamercommissie met ingang van 3 juni 2021 als volgt:

- **Dhr. drs. Boudewijn Steur**
(benoemd tot voorzitter voor de periode 13 december 2018 tot 13 december 2022);
- **De heer drs. F.C.A. van der Knaap MPM**
(benoemd tot lid voor de periode 26 september 2019 tot 26 september 2023);
- **De heer mr. drs. E. (Eelco) Huijsing**
(op 26-3-2015 benoemd tot lid voor 3 jaar). Op 1 april 2018 herbenoemd tot 1 april 2022;
- **Mevrouw M. van der Laan**
(benoemd tot lid voor de periode 3 juni 2021 tot 3 juni 2025);
- **Mw. Saskia Hage**
(benoemd tot lid voor de periode 13 december 2018 tot 13 december 2022).

5 Communicatie 2021

Afstemming met raad

De rekenkamercommissie is onafhankelijk in haar onderzoeken en de keuze van onderzoeksonderwerpen. Wij vinden het belangrijk om voor mogelijke onderzoeksonderwerpen in ieder geval te overleggen met de raad. De rekenkamercommissie is in 2020 en 2021 aan de slag gegaan met mede door de raad in 2019 aangedragen onderwerpen. De raad heeft de rekenkamercommissie gevraagd om in 2021 een onderzoek te doen naar de brandveiligheid van Castellum. Samen met de reeds ingang gezette onderwerpen werd het onderzoeksprogramma voor 2021 hiermee grotendeels gevuld.

Afstemming met auditcommissie

In 2021 heeft de voorzitter van de rekenkamercommissie met de auditcommissie overlegd over de voorgenomen onderzoeken en de voortgang van onderzoeken.

Afstemming met het college van B&W en de ambtelijke organisatie

Wanneer wij van plan zijn een onderzoek te doen, hebben wij hier vooraf contact over met de gemeentesecretaris. Dit heeft als doel om het onderzoek aan te kondigen en te vernemen wie de behandelend ambtenaar is. In een aantal gevallen hebben de begeleiders van het onderzoek vanuit de rekenkamercommissie een gesprek met de behandelend ambtenaar om een beeld te krijgen van de timing en focus van het onderzoek en om na te gaan of er relevante ontwikkelingen, evaluaties en/of onderzoeken zijn. Bij de daadwerkelijke start is er een startgesprek met de rekenkamercommissie, de onderzoekers, de behandelend ambtenaar en eventueel ook de betrokken wethouder. De voorzitter van de rekenkamercommissie heeft tweejaarlijks contact met de burgemeester. Daarnaast heeft de voltallige rekenkamercommissie jaarlijks een bijeenkomst met het college om de afgeronde, lopende en komende onderzoeken te bespreken.

Regio

Wij nemen deel aan het overleg van rekenkamer(commissie)s in de regio Holland Rijnland. De samenwerking is gericht op uitwisseling van ervaring, het gemeenschappelijk (doen) verrichten van onderzoek en het uitwisselen en vergelijken van bevindingen. In 2020 kwamen we als gevolg van de coronacrisis niet bij elkaar. Voor 2020 hadden wij een gemeenschappelijke bijeenkomst in Alphen gepland, maar die is in verband met de Coronacrisis zowel in 2020 als in 2021 geannuleerd en zal nu plaatsvinden op 8 april 2022. Tussendoor informeren de rekenkamercommissies in de regio elkaar over onderzoekszaken.

Nederlandse Vereniging voor Rekenkamer en Rekenkamercommissies (NVRK)

Wij zijn als rekenkamercommissie lid van de NVRK. De NVRK bevordert het uitwisselen van kennis tussen rekenkamer(commissies) en komt op voor hun belangen.

Website

De rekenkamercommissie heeft een eigen pagina op de website van de gemeente Alphen aan den Rijn. Hier staat beschreven waar de rekenkamercommissie voor staat en wat de samenstelling is. Tevens worden op die pagina de lopende onderzoeken en publicaties (onderzoeken, jaarplannen en jaarverslagen) gepresenteerd.

6 Onderzoeken 2021

Brandveiligheid Castellum

Enkele jaren geleden besloot de gemeenteraad van Alphen aan den Rijn het Theater Castellum in Alphen aan den Rijn te verbouwen. Tijdens de geplande sloop- en verbouwwerkzaamheden kwamen verschillende gebreken aan het licht voor wat betreft het brandveiligheidsniveau dat wordt voorgeschreven door het Bouwbesluit. Dit gaf aanleiding tot noodzakelijke herstelwerkzaamheden om het theater na verbouw goed en veilig in gebruik te kunnen nemen, met alle financiële gevolgen van dien. Naar aanleiding van deze gebeurtenissen heeft de gemeenteraad de rekenkamercommissie verzocht een onderzoek uit te voeren naar de toedracht van de geconstateerde feiten om ervan te leren voor de toekomst.

De centrale vraag was vooral hoe het heeft kunnen gebeuren dat het theater Castellum in gebruik is genomen en jaren in gebruik is gebleven terwijl het niet voldeed aan de voorschriften voor de brandveiligheid. Dit is als volgt verwoord in de volgende onderzoeksvraag:

Wat waren de feiten en omstandigheden die ertoe hebben geleid of bijgedragen dat theater Castellum in gebruik is genomen en jaren in gebruik is gebleven terwijl het niet voldeed aan de voorschriften voor de brandveiligheid?

Om deze centrale vraag te beantwoorden heeft de heeft de rekenkamercommissie opdracht gegeven aan ingenieursbureau Royal Haskoning DHV om een onderzoek uit te voeren. Dit onderzoek richtte zich in met name op 'factfinding' en een analyse van die feiten om adequate beheersmaatregelen te kunnen formuleren. Het onderzoek richtte zich niet op de vraag naar de juridische of politieke consequenties die aan de (waardering van de) feiten verbonden kunnen worden, noch op de wenselijkheid daarvan.

Bij aanvang van het onderzoek werd als snel helder dat de dossiers waarmee veel van de te onderzoeken gebeurtenissen gereconstrueerd moesten worden, onvolledig en weinig geordend waren. Dit heeft het onderzoekswerk ernstig belemmerd en geleid tot vertraging. Oplevering van het onderzoek is nu voorzien in het eerste deel van 2022.

Gedurende de looptijd van het onderzoek heeft een vertegenwoordiging van de raad deelgenomen aan de raadsklankbordgroep Castellum. Een groep die, op een aantal momenten, heeft gediend als een klankbord voor de rekenkamercommissie.

Alphense Democratie in crisistijd

De Covid-19-crisis heeft grote impact gehad op verschillende aspecten van onze samenleving. Dat geldt ook voor het functioneren van onze democratie en bestuur. Het meest zichtbaar was dat met de overgang van fysiek naar digitaal vergaderen. Ook op het vlak van burgerparticipatie waren er nieuwe uitdagingen. Inwoners konden niet langer naar fysieke bijeenkomsten komen en er moesten digitale alternatieven voor participatie worden gevonden. Maar er veranderde meer. Veel maatregelen die de gemeente troffen, werden genomen op basis van aanwijzingen van de minister van VWS en omgezet in noodverordeningen op het niveau van de Veiligheidsregio. Ook toen dit enigszins veranderde met de inwerkingtreding van de Tijdelijke Wet maatregelen COVID-19, was de verhouding tussen gemeente en veiligheidsregio, en die tussen College en gemeenteraad, nog niet zoals die was voor de Covid-19-crisis.

De Covid-19-crisis is een ontwikkeling met grote implicaties voor het functioneren van de lokale democratie, zowel voor de representatieve als voor vormen van directe democratie. Omdat de Rekenkamercommissie Alphen aan den Rijn actuele ontwikkelingen volgt en daar op in wil springen, heeft de Rekenkamercommissie in januari 2021 besloten om een verkennend onderzoek te doen naar de implicaties van de Covid-19-crisis voor de lokale democratie.

Naar aanleiding van het bovenstaande heeft de Rekenkamercommissie de volgende onderzoeksvraag opgesteld: *Wat zijn op hoofdlijnen de gevolgen van de coronacrisis voor het functioneren van de lokale democratie, en dan met name de gemeenteraad en burgerparticipatie?*

Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoeks-, advies- en participatiebureau EMMA. Oplevering van het onderzoek is voorzien begin 2022.

Armoedebeleid en schuldhulpverlening

Armoedebeleid en schuldhulpverlening zijn in veel gemeenten lastige dossiers. De doelgroepen zijn divers, de regelingen complex, er zijn veel (keten)partners bij betrokken en de kosten zijn lastig te beheersen. Armoedepreventie en schuldhulpverlening zijn belangrijke speerpunten van de gemeente Alphen aan den Rijn. Voor het thema Armoede en Schulden is in 2019 de actie-agenda Financieel Fit geschreven en vastgesteld door het college. Financieel Fit kent als uitgangspunt: inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium bereiken.

De aanleiding voor dit Rekenkameronderzoek was drieledig: meer aandacht voor de effectiviteit van het nationale en lokale armoede- en schuldenbeleid, de financiële impact die de huidige coronacrisis heeft op zowel bedrijven als inwoners en verscheidene wetswijzigingen die in 2021 op het gebied van armoede en schuldhulpverlening doorgevoerd.

Het bevindingenonderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau Domenie Doelgericht Onderzoek, in samenwerking met Solidum onderzoek & advies en &Duijtshoff.

De centrale onderzoeksvraag luidt:

In hoeverre is het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid, inclusief de uitvoering van dit beleid, in de gemeente Alphen aan den Rijn doeltreffend?

Op basis van het onderzoek is geconcludeerd dat voor het armoede- en het schuldhulpverleningsbeleid in Alphen aan den Rijn geen beleidsdoelen op strategisch-tactisch niveau zijn geformuleerd. De doeltreffendheid ervan is daarom niet goed vast te stellen. Op het overkoepelende niveau van het sociaal domein zijn wel heel algemene kaders gesteld, maar deze zijn niet concreet genoeg om te kunnen meten.

Op operationeel niveau wordt de uitvoering van armoedebestrijding en schuldhulpverlening vooral gebaseerd op de actie-agenda Financieel Fit. Die doelen zijn concreet geformuleerd, maar niet goed meetbaar omdat er geen referentiejaar is vastgesteld en een aantal termen nog niet is gespecificeerd. Ook is door de raad niet goed vast te stellen of de uitvoering volgens plan verloopt, omdat de rapportage daarover niet aansluit bij de planning- en controlcyclus.

De actie-agenda Financieel Fit wordt vastgesteld en bijgesteld door het college. De financiële sturing ligt op programmaniveau en niet op het niveau van afzonderlijke regelingen. Hierdoor is de gemeente in staat om snel te anticiperen of te reageren op de gevolgen van de coronacrisis en toekomstige wetswijzigingen. Dat maakt Financieel Fit tot een bruikbaar instrument in handen van het college.

Meer in het algemeen signaleert de Rekenkamercommissie, dat het opgavegericht werken het enerzijds mogelijk maakt om flexibel en snel in te spelen op actuele ontwikkelingen. Dat komt in het algemeen de effectiviteit van de instrumenten ten goede. Maar anderzijds staat de raad op (te) grote afstand voor sturing op belangrijke dossiers.

De conclusies zijn voor de Rekenkamercommissie aanleiding geweest om de aanbevelingen aan raad en college uit te brengen. De centrale aanbeveling is dat de raad zou moeten reflecteren wat voor hen zwaarder weegt: een grote mate van handelingsvrijheid en flexibiliteit voor het College of meer (financiële) sturingsmogelijkheden voor de raad. Dat gaat wel ten koste van de snelheid waarmee op nieuwe ontwikkelingen kan worden gereageerd.

Daarnaast zou er met een meer realistische begroting moeten worden gewerkt, waardoor de verantwoordelijke opgavemanagers inzicht krijgen in hun reëel beschikbare budget en daar dus op kunnen sturen. Ook richting de doelgroep is er nog winst te behalen. Zo zou de doelgroep beter in kaart moeten worden gebracht, en vraagt de communicatie richting de doelgroep aandacht. Ten slotte adviseren wij het college om te onderzoeken welke behoefte er bij de andere partijen is op het gebied van regie op uitwisseling en samenwerking tussen de verschillende partijen en om vervolgens deze rol in te vullen.

Het onderzoeksrapport is in december 2021 afgerond. Het rapport is vervolgens op 13 januari 2022 gepresenteerd en toegelicht in een informatiemarkt en vervolgens aangeboden aan de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft tijdens de raadsvergadering van 17 februari 2022 besloten de aanbevelingen van de rekenkamercommissie unaniem te onderschrijven.

DoeMee onderzoek Meldingen in de openbare ruimte

De Rekenkamercommissie heeft deelgenomen aan het jaarlijkse DoeMee-onderzoek van de NVRR naar meldingen in de openbare ruimte, de zogenaamde MOR-en. Aangesloten rekenkamers, waaronder die van de gemeente Alphen aan den Rijn, kunnen hieraan kosteloos deelnemen. De NVRR heeft het onderzoek naar de MOR-en uitbesteed aan PBLQ, een adviesbureau voor de publieke sector. Het DoeMee onderzoek naar MOR-en is uitgevoerd van juli tot en met december 2020. Er hebben in totaal 49 gemeenten aan meegedaan. De rekenkamercommissie Alphen aan den Rijn heeft PBLQ vervolgens verzocht om een beperkt aanvullend onderzoek te doen, om enkele onduidelijkheden op te lossen. Deze resultaten zijn eind 2021 opgeleverd.

Uit het onderzoek blijkt dat de gemeente Alphen aan den Rijn, in vergelijking tot andere gemeenten, een inhaalslag maakt ten aanzien van het beleid en de uitvoering van de MOR-en. Uit het onderzoek werd duidelijk dat dit hard nodig is; het huidige beleid is slecht gedocumenteerd en werkprocessen zijn niet beschreven. Dit leidt ertoe dat de huidige praktijk ten aanzien van de MOR-en als kwetsbaar te typeren is.

De rekenkamer onderschrijft het belang van deze inhaalslag die uit de volgende elementen bestaat:

1. De implementatie van het ICT-systeem 'Signalen';
2. De ontwikkeling van beleid voor de MOR-en;
3. Beschrijving van de werkprocessen.

De Rekenkamercommissie vindt het eveneens belangrijk dat de raad goed in positie wordt gebracht bij deze inhaalslag. Daarom adviseert de rekenkamer om de raad van het nieuwe beleid ten aanzien van de MOR-en op de hoogte te brengen door middel van een startnotitie of het integrale beleidsdocument. Hierbij kan de raad speciale aandacht vragen voor het structureel meten van de klanttevredenheid ten aanzien van de MOR-en. Ook de wijze waarop de raad in de toekomst over de MOR-en wordt geïnformeerd is belangrijk. Hierbij gaat het zowel om de frequentie als de aard van de (stuur)informatie.

Ten slotte wil de Rekenkamercommissie het College in overweging geven dat de overstap naar het ICT-systeem 'Signalen' mogelijkheden biedt om (meer) datagedreven te gaan werken. Als het College stappen die kant op maakt, beveelt de Rekenkamercommissie wel aan om in gesprek te gaan met de gemeenteraad hoever de gemeente met datagedreven werken wil gaan en onder welke voorwaarden. DE rapportage is op 11 februari 2022 aangeboden aan de gemeenteraad.

Doe Mee onderzoek naar het beleid en de praktijk van de behandeling van verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob)

In 2021 heeft de rekenkamercommissie van de gemeente Alphen aan den Rijn samen met 92 andere rekenkamer(commissie)s meegedaan aan het door de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissie (NVRK) georganiseerde DoeMee onderzoek naar het beleid en de praktijk van de behandeling van verzoeken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob).

De Wob geeft invulling aan een belangrijk, grondwettelijk, beginsel in onze rechtsstaat dat de transparantie van het overheidsbestuur betreft. Vanuit dit belang is in het DoeMee onderzoek van de NVRK onderzoek gedaan naar de praktijk van de Wob bij decentrale overheden. In meer dan 90 gemeenten, provincies en waterschappen is onderzocht hoe de bestuursorganen de Wob in de praktijk wordt toegepast. Het onderzoek geeft een beeld van de werkwijze van de verschillende overheden en de aandachtspunten voor de betreffende organisatie. Daarnaast zijn de resultaten van belang om de invoering van de nieuwe Wet open overheid (Woo) vorm te geven.

De hoofdvraag van dit onderzoek luidde als volgt:

Hoe geven de deelnemende decentrale overheden vorm aan de afhandeling van Wob-verzoeken, in hoeverre gebeurt dit rechtmatig, hoe wordt hierover verantwoording afgelegd (aan volksvertegenwoordiging en samenleving), hoe is actieve openbaarmaking geregeld en hoe verhoudt zich dat tot de eisen die de Woo straks gaat stellen?

Onderzoeksdata zijn verzameld met de inzet van verschillende onderzoeksmethoden: interviews, literatuur- en documentenstudie, vragenlijsten en analyse van dossiers. Het resultaat bestaat uit de eindrapportage en factsheets over de deelnemende overheden. De eindrapportage wordt in de eerste helft van 2022 aangeboden aan de gemeenteraad.

7 Financiële verantwoording 2021

<i>Budget rekenkamercommissie 2020 (in euro's)</i>		<i>Budget rekenkamercommissie 2021 (in euro's)</i>
Beschikbaar	103.057,00	103.057,00
Presentiegelden	24.000,00	24.000,00
Reiskosten	150,50	97,30
Diverse kosten		
Catering	84,75	-
Vereniging van lokale rekenkamers (contributie, congreskosten)	935,00	955,00
Opmaakkosten	-	3.385,00
Diversen (opmaak rapporten, advertentie vacature)	1.813,07	1.370,35
Onderzoekskosten		
Omgevingswet	14.475,00	-
Lokale media	29.000,00	-
Bewonersinitiatieven	23.400,00	-
NVRR beleidsscan VN Verdrag	750,00	-
NVRR onderzoek Wob	-	300,00
NVRR onderzoek Meldingen openbare ruimte	-	1.080,00
Armoedebeleid en schuldhulpverlening	-	17.186,67
Democratische sturing	-	19.950,00
Brandveiligheid Castellum	-	44.428,00
TOTAAL UITGAVEN	94.608,32	112.752,32

Toelichting Financiële verantwoording

In 2021 zien we een overschrijding van het budget. Deze is toe te schrijven aan het aantal onderzoeken dat de rekenkamercommissie ter hand heeft genomen. Gemiddeld genomen zijn de kosten per onderzoek zelfs iets afgenomen, terwijl er meer zijn uitgevoerd.

8 Onderzoeken voor 2022

In 2022 staan de volgende onderzoeken geprogrammeerd:

- Onderzoek naar brandveiligheid Castellum (gestart in 2021)
- Onderzoek naar Covid19 en democratische sturing (gestart in 2021)
- Doe Mee onderzoek de praktijk van de Wob (gestart in 2021)
- Onderzoek naar opvolging van aanbevelingen uit rekenkamercommissie onderzoeken 2018-2021 (gestart in 2022)

Er is in 2022 ruimte voor in ieder geval nog 1 nieuw onderzoek.

9 Budget 2022

Het beschikbare budget voor de rekenkamercommissie is door de gemeenteraad bij de vaststelling van de programmabegroting 2022 bepaald op € 103.057,00

Contact met Gemeente Alphen aan den Rijn

Bezoekadres

Stadhuisplein 1 2405 SH Alphen aan den Rijn

Postadres

Postbus 13 2400 AA Alphen aan den Rijn

Telefoon

+31(0) 172 465 352

Website

<https://www.alphenaandenrijn.nl/Raad/Commissies/Rekenkamercommissie>

E-mail

rekenkamercommissie@alphenaandenrijn.nl